

بررسی شیوع اضطراب و افسردگی در بیماران قلبی

۱. مهران نقی بیرانوند*^۱ (نویسنده مسول)

۲. فاطمه سورنی

۱. کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیات علمی دانشکده پرستاری دانشگاه آزاد

اسلامی واحد خرم آباد-ایران

۲. دانشجوی کارشناسی پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد

خرم آباد-ایران

خلاصه:

مقدمه: بیماری های قلبی عروقی دلیل عمده مرگ و میر ناشی از بیماری های غیر واگیر در جهان و ایران هستند. به دلیل شیوع بیماری های قلبی عروقی عوارض این بیماری ها استرس های سایکولوژیک مانند اضطراب و افسردگی می باشد که بروز این استرس ها بدنبال بیماری قلبی، خود سبب تشدید و طولانی شدن بیماری، تداخل در امر درمان و بالاخره تاخیر در امر بهبود می شود. **هدف:** هدف از انجام مطالعه حاضر تعیین میزان شیوع اضطراب و افسردگی در بیماران مبتلا به بیماری های قلبی می باشد. **روش کار:** مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی از نوع مقطعی بود که بر روی ۳۰۰ نفر از بیماران مبتلا به انواع بیماری های قلبی بستری در بخش های قلب و CCU بیمارستان های آموزشی مستقر در شهر خرم آباد در نیمه دوم سال ۱۳۹۷ انجام شد. روش نمونه گیری بصورت در دسترس بود. ابزار گرد آوری اطلاعات شامل پرسشنامه مشخصات دموگرافیک و پرسشنامه استاندارد اضطراب و افسردگی هامیلتون می باشد. در مطالعه حاضر با در نظر گرفتن نقطه برش ۱۷ برای مقیاس افسردگی هامیلتون و نقاط برش ۱۸-۲۵؛ ۲۵-۳۰ و بالاتر از ۳۰ برای مقیاس اضطراب هامیلتون، میزان شیوع اضطراب و افسردگی بیماران قلبی تعیین گردید. **یافته ها:** بیشتر افراد شرکت کننده در پژوهش زن (۳۴/۶۵) و متاهل بودند. میانگین و انحراف معیار افسردگی و اضطراب در بیماران قلبی مورد پژوهش به ترتیب $۱۲/۹۲ \pm ۱۲/۰۲$ و $۱۹/۴۵ \pm ۱۱/۵۸$ بود. همچنین $۳۵/۳۰$ درصد از بیماران قلبی دچار افسردگی و $۵۱/۴۶$ درصد از آن ها دچار اضطراب متوسط تا شدید بودند. **نتیجه گیری:** با توجه به اینکه در مطالعه حاضر مشخص گردید که شیوع اضطراب و افسردگی در بیماران قلبی نسبتا بالا می باشد؛ لذا به پرسنل درمانی و بخصوص پرستاران که در خط مقدم درمان قرار دارند توصیه می شود به نیاز های جسمانی، روانی عاطفی و مراقبتی بیماران قلبی، در جهت بهبود و کاهش سطح اضطراب و افسردگی آن ها تلاش کنند تا گامی موثر در روند بهبودی، سازگاری و امید به آینده بیماران برداشته باشند.

¹Corresponding author: Department of Nursing, Islamic Azad University khorrabad - Iran
Email:mehranbeiranvandmsc@gmail.com

کلمات کلیدی: اضطراب، افسردگی، بیماران قلبی

مقدمه:

قلب به عنوان یکی از اساسی ترین ارگان های بدن نقش کلیدی و مهمی را در عملکرد سیستم قلبی عروقی و سایر سیستم های بدن داراست؛ به گونه ای که نقص در عملکرد آن و بروز بیماری های قلبی عروقی سبب ایجاد تغییرات جسمانی، روانی اجتماعی و تغییر در سبک زندگی می شود. بیماری های قلبی عروقی دلیل عمده مرگ و میر ناشی از بیماری های غیر واگیر در جهان و ایران هستند [۱]. بیش از ۶/۸۵ میلیون آمریکایی به یک یا چند بیماری قلبی عروقی نظیر پرفشاری خون، بیماری شریان کرونر، نارسایی قلب، سکته مغزی و نقایص مادرزادی قلب و عروق مبتلا هستند [۲]. در ایران نیز براساس یافته های طرح سلامت و بیماری تهران بیماری های قلبی عروقی در صدر علل مرگ و میر قرار دارند [۳]. به دلیل شیوع بیماری های قلبی عروقی عوارض این بیماری ها، استرس های سایکولوژیک مانند اضطراب و افسردگی است که بروز این استرس ها بدنبال بیماری قلبی، خود سبب تشدید و طولانی تر شدن بیماری، تداخل در امر درمان و بالاخره تاخیر در امر بهبود می شود. در برخی مطالعات شیوع علائم افسردگی و اضطراب بیماران قلبی به ترتیب ۴۷ و ۶۸ درصد گزارش شده است [۴، ۵]. اضطراب یک وضعیت ناراحت کننده ی ذهنی یا احساس درماندگی مربوط به موقعیتی تهدید کننده یا پیش بینی تهدید ناشناخته نسبت به خود یا اطرافیان می باشد و شایعترین احساسی است که همه ی انسان ها آن را تجربه می کنند [۶] که می تواند کیفیت زندگی را کاهش دهد و علائم جسمی و حتی مرگ و میر را در میان بیماران مبتلا به بیماری قلبی عروقی تشدید کند. به عبارتی دیگر اضطراب هیجان عادی بشر است که همه انسان ها آن را بصورت احساس ناخوشایند، دلواپسی مبهم، بیم و ناراحتی، تنش، بیقراری و اغلب با علائم دستگاه اتونوم نظیر سردرد، تعریق، تپش قلب، احساس تنگی در قفسه سینه و ناراحتی مختصر معده تجربه می کنند [۷]. همچنین اضطراب از علائم شایع افسردگی است بطوری که حدود ۹۰ درصد بیماران افسرده گرفتار اضطراب نیز هستند [۸]. افسردگی عبارتست از اختلال در خلق که بصورت احساس غمگینی، بی حوصلگی و بی علاقه ی بروز می کند و از خصوصیات اصلی آن خلق افسرده است [۸]. اندوه طولانی منجر به افسردگی می شود و همچنین حالت هیجانی غم و اندوه در صورت تداوم ممکن است منجر به بروز اختلالات جسمی شود [۹]. وجود بیماری های مختلف قلبی عروقی می تواند در بروز اضطراب و افزایش آن نقش بسزایی داشته باشد. برای نمونه شواهد نشان می دهد که وقوع سکته قلبی به عنوان استرس عمده ریسک بروز علائم اضطراب [۱۰] و افسردگی [۱۱] را تاچند برابر افزایش می دهد. لی^۲ در مطالعه خود میزان افسردگی در بیماران قلبی را ۱۳ تا ۴۷ درصد گزارش کرده است [۱۲]. همراهی اضطراب و افسردگی با یک بیماری مزمن مانند نارسایی قلبی باعث افزایش مرگ و میر، کاهش کیفیت زندگی، ناتوانی و افزایش نیاز به استفاده از خدمات بهداشتی و هزینه ها می شود [۱۳]. با توجه به توضیحات فوق و با توجه به اینکه بررسی میزان اضطراب و افسردگی در بیماران قلبی عروقی به عنوان عوامل موثر در روند بیماری، شروع علائم، ابتلا به

² Lie et al